

рові сцени, і авторський задум таким чином було практично знищено.

Вогник, що спалахнув на кінці бікфордського шнура після виступу Лариси Брюховецької, добіг кінця. На сцену вийшла відома письменниця Оксана Забужко.

Зауваживши, що, як на її думку, шановний пан професор мав підстави для несприйняття фільму, вона все ж таки висловила своє позитивне ставлення до нього, тому що автор наважився на певний ризик. На що не наважилися інші. Пані Оксана запропонувала молодому поколінню кіномитців звернути увагу на власну художню інфантильність і млявість. Виступ її був емоційним, переконливим і елегантним. Якби Веллс і Бунюель були тут присутні, вони б аплодували. Полеміка після такого виступу поживалася, хоча всі вже стомилися.

Невдовзі все скінчилося. Та в кулуарних розмовах виявилось, що акція всім сподобалась — і тим, хто задавав питання, і тим,

хто мав на них відповідати. Останні навіть обіцяли взяти участь у четвертому фестивалі «Відкрита ніч». Вони зрозуміли, що творчість їхня комусь потрібна, звідусіль можна було почути енергійні ствердження, що кіно ще не вмерло.

Ну, щодо цього у мене є своя думка. Кіно, дійсно, живе, але нагадує мені оту коняку, що циган її майже навчив обходитися без їжі, та коли вже здавалося, що мети досягнуто, вона (коняка, а не мета) врізала дуба. Більшість мистецтв можуть довго триматися на паливі ентузіазму, та кіно найменш витривале.

Територія українського кіно звузилась до розмірів одноденного (чи однонічного) фестивалю. Таким чином кожний його учасник автоматично стає класиком українського кіно кінця двадцятого сторіччя.

А щоб побачити цих кінокласиків з їхніми шедеврами, треба йти на фестиваль. Всього ж тільки одна ніч. Аби тільки дощу не було.

62

«Нове німецьке кіно-3»

Вже втретє Гете-Інститут у Києві проводить покази сучасного німецького кіно. Цього разу (16 — 19 березня 2000) київський глядач мав змогу ознайомитися з шістьма стрічками другої половини 90-х. Серед них фільми різного жанру і різної художньої вартості.

■ Кадр із фільму
«Нічні постаті».
Режисер Андреас Дрезен,
1998

«Коротко і безболісно» (режисер Фатіг Акін, 1998) є зразком порівняно нового «етнічного» напрямку в німецькому кіно. Він розповідає про життя німецьких турків. **«По інший бік тиші»** (режисерський дебют Каролін Лінк, 1995) — психологічна драма, яка починається з ефектного вступного кадру: катання на ковзанах зняте з-під льоду. Однак, продовження розчаровує: в історії про музично обдаровану дитину, батьки якої глухонімі, єдиним бар'єром для порозуміння є фізичні відмінності. Це виглядає спрощеним і позбавленим психологічної достовірності. Те ж саме можна сказати про детектив **«Соло для кларнета»** (режисер Ніко Гофман, 1998). Поліцейський в процесі розслідування жорстокого вбивства знайомиться з жінкою, в яку він, звичайно ж, закохується. Вона зізнається йому, що скоїла вбивство, але це був крок відчаю. Нове життя, про яке мріє поліцейський, не вдається, бо екзальтована дамочка пускає собі кулю в лоб. Вдалішою виглядає розважальна молодіжна комедія **«Тест на стійкість»** (режисер Янек Піке, 1997). Мамин синок і хронічний боягуз Йонас зустрічає дівчину своєї мрії — активну, безстраш-

ну «грінпісівку», яка любить стрибати по машинах, після чого змушена тікати від розлючених власників понівечених транспортних засобів. Однак, щоб завоювати свою принцесу, Йонасу доводиться грати роль безстрашного лицаря, яка йому зовсім не притаманна. Все це породжує жваві комічні ситуації, хоча гумор дещо поверховий. Треба зазначити, що в середині 90-х німецьке кіно пережило «комедійний» бум, який розвінчав стереотип відсутності почуття гумору у німців.

Біографічний фільм **«23 — все не так, як виглядає»** (режисер Ганс-Крістіан Шмід, 1998) реконструює історію шпигуна КДБ Карла Коха, одного з перших хакерів, який діставав секретну інформацію через Інтернет. Атмосфера 80-х — холодної війни, появи на світовій арені нових інформаційних технологій, а також зростаючого переконання, що інформація — це влада, — породжує дивовижні теорії. Одна з них — роман «Ілюмінатус, око в піраміді» американського автора Р.А. Вілсона, мішанина окультизму, нумерології, геніальних прозрінь і бульварної писанини. У ньому мова йде про всесвітню змову Ілюмінатів, могутнього об'єднання, яке та-

ємно править планетою. Карл знаходить все більше підтверджень цьому, а також містичному значенню числа 23. Однак, захопившись таємною стороною життя, він потрапляє у пастку і втрачає контроль над власними діями. Мистецьким здобутком є фільм **«Нічні постаті»** (режисер Андреас Дрезен, 1998), що обіграє класичний німецький жанр «вуличного фільму» двадцятих років, майже цитуючи окремі мотиви. Насамперед — нічне місто з його звабливими вогнями і чорними дірами (дія відбувається в Берліні протягом однієї ночі). Місто стає немов головною діючою особою і доволно маніпулює маршрутами людей, які ризикують віддатися в його обійми. Однак, якими б неймовірними не були нічні пригоди, настає ранок, і в його сірому світлі все видається набагато прозаїчнішим. У фільмі добре збалансовані всі мотиви; кількіска сюжетних ліній не розпадаються, а створюють таємниче герметичне сплетіння, подібне до світу «Трьох кольорів» Кешльовського, приправлене абсурдистським гумором «Ночі на землі» Джармуша. Фільми демонструвались з українським перекладом та мовою оригіналу.